piima- ja kontrollühisusi 2 (Mäksa; Haaslava-Kriimani); turbaühisusi 2 (Mäksa as. 1921, liikmeid 12, varandust: 12 000 mk.; Ibaste (Ahjal) as. 1921, liikmeid 11, varandust: 20 000 mk.); kartuliühinguid 2 (Ahja as. 1921, liikmeid 15; Kastre-Võnnu); põllumeeste seltse 1 (Võnnu as. 1896, liikmeid 78, varandust: 300 000 mk.). **Arste** 2 (Võnnus ja Ahja m.), looma-arste 1 (Vastse-Kuuste Kangri talus), ämmaemandaid 2 (Kurista ja Ahja m.). Apteeke 1 (Võnnus), vaestemaju 4 (Kastre-Võnnu, Ahja, Mäksa ja Vastse-Kuuste v.). **Postkontoreid** (Ahjas 5. järgu; osa posti saadakse Tartu kaudu). Postiagentuure 3 (Ahja vallamajas, Kastre-Võnnus, Rasinal), telefoni-keskjaamu 3 (Haaslava kollekt.-keskj., abonente 7, Kastre-Võnnu kollekt.-keskj., abonente 3, Mäksa kollekt.-keskj., abonente 3). **Maanteed** 188.5 km, sellest postmaanteed 31.5 km, kirikuteed 208.5 km; telefonijuhtmeid 122 km (liini 40 km); ühe km²: i alal maanteed 0.33 km, telefonijuhtmeid 0.17 km. Hobuse-postijaamu 1 (Kuristal). Parvi 5 (Kaagvere, Haaslava, Kavastu, Kikasaare, Apnasaare, Lääniste).

Riigikogu valimistel (1923. a.) said hääli: Iseseisvad sotsialistid 2.81%, E. sotsiaaldemokraadid 26.42%, Tööerakond 1.32%, Töörahva ühine väerind (komm.) 12.59%, Rahvus-vabameelne erakond 1.35%, Kristlik rahvaerak. 4.72%, E. rahvaerakond 18.34%, Vene ühend. erakond 3.12%, Rootsi liit 0.02%, Balti Saksa erakond 0.54%, E. demobil. sõjav. 1.54%, Majaoman. 0.21%, Põllumeeste kogud 19.75%, Asunikud, riigirentn. 7.23%, Majanduserühm 0.04%.

3. Loodus.

Pinnaehitus. Võnnu kihelkond, üks suuremaist Tartu maakonnas, pakub pinnaehitusliselt vahelduvat pilti. Suurem kinkude rühm kerkib kihelkonna läänepiiril, Palukülast edelas. Need kannavad Sirgupalu ehk Tiksipalu mägede nime ja kujutavad endist kaootilist kogu vahelduva kõrguse ja kaldenurkadega kühmi ja kupleid, mis koostuvad pea erandita puhtast glatsifluviaalsest liivast. Üksikud kingud tõusevad 20 m üle nende vaheliste lohkude, teised on madalamad, 10°—30° kaldenurkadega. Kõige kõrgem kõrgendik (rel. kõrgus 38 m) on kingustiku lõunaserval. Pisut eemal kagu pool, Lootvina ja Kurista mõisa vahelise tee ääres, seisab üksik 17 m relatiivse kõrgusega kühm.

Kirjeldatud kõrgendikkude kogu jätkub edasi lõuna poole pika kitsa kuplite ja seljakute reana, madaldudes lõunas ikka enam ja enam ning ulatudes kuni Ahja jõeni, kus ta sulab ja kaob ümbritsevate lamedate kühmade vahel. Sirgupalu mägede lõunaserval järgnevad kaks ümmargust kuplit, jalalt umbes 300 m läbi mõõta ja 34 m relatiivse kõrgusega. Neid eraldab teineteisest madal lohk. Kuplite lõunapoolsete nõlvade kaldenurk ulatub kuni 25°, idapoolsed nõlvad aga on hoopis laumad (7—8°). Edasi lõuna poole järgneb laiem lavajas kõrgendik, mille pinnal leidub rohkesti ümmargusi ja pikergusi sulglohkusid. Lootvina karjamõisa kohal paisub see kõrgendik jällegi